

ZATWIERDZAM
ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

bryg.mgr inż. Janusz Winiarski

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2007 r.

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

WYTYCZNE DO ORGANIZACJI RATOWNICTWA CHEMICZNO – EKOLOGICZNEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE RATOWNICZO – GAŚNICZYM

Warszawa, kwiecień 2007 r.

Opracował zespół w składzie:

1. mł. bryg. Jacek Ambrożkiewicz – KM PSP Kraków,
2. mł. bryg. Bogusław Dudek – KM PSP Katowice,
3. mł. kpt. Mirosław Hoffman – KM PSP Poznań,
4. st. kpt. Rafał Jankowski – KM PSP Warszawa,
5. bryg. Dariusz Marczyński – KCKRiOL,
6. mł. bryg. Anna Obolewicz – KCKRiOL,
7. mł. bryg. Mariusz Osiecki – KCKRiOL,
8. mł. bryg. Jerzy Ranecki – KM PSP Poznań.

Spis treści:

I.	Wstęp.....	4
II.	Postanowienia ogólne.....	4
III.	Zasady powoływania specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno – ekologicznego SGR CHEM–EKO.....	5
IV.	Zakresy zadań w poszczególnych stopniach ratownictwa chemiczno – ekologicznego.....	6
V.	Zasady organizowania i prowadzenia działań ratowniczych w zakresie ratownictwa chemiczno – ekologicznego.....	8
	1. Alarmowanie, powiadamianie i dysponowanie.....	8
	2. Zasady organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia.....	8
	3. Zasady kierowania działaniami ratownictwa chemiczno – ekologicznego.	10
	4. Elementarne zasady bezpieczeństwa ratowników.....	11
	5. Zadania Ratowników Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego.....	12
	6. Organizacja łączności na terenie akcji ratownictwa chemiczno – ekologicznego.....	12
	7. Zakończenie działań ratowniczych.....	13
VI.	Odtworzenie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego.....	13
VII.	Dokumentacja ratownictwa chemiczno – ekologicznego.....	13
VIII.	Postanowienia końcowe.....	14

Załącznik nr 1 – Minimalne wymagania sprzętowe dla SGR CHEM–EKO.

Załącznik nr 2 – Meldunek z przebiegu akcji ratownictwa chemiczno – ekologicznego.

I. Wstęp.

Wytyczne do organizacji ratownictwa chemiczno – ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo – gaśniczym zwane dalej „wytycznymi” opracowano w celu ujednoczenia zasad planowania i organizacji tej dziedziny ratownictwa oraz zapewnienia właściwego nadzoru nad poziomem gotowości operacyjnej.

Niniejsze wytyczne określają podstawowe pojęcia oraz zakres zadań realizowanych w ratownictwie chemiczno – ekologicznym przez podmioty krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, zwanego dalej „KSRG”, a także obejmują elementarne zasady bezpieczeństwa ratowników, minimalne standardy sprzętowe i dokumentacji.

II. Postanowienia ogólne.

1. Na **organizację ratownictwa chemicznego** składają się przedsięwzięcia planistyczno – organizacyjne oraz stosowanie technik ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji skutków bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia.
2. Na **organizację ratownictwa ekologicznego** składają się przedsięwzięcia planistyczno – organizacyjne oraz stosowanie technicznych zabezpieczeń niezbędnych do ratowania środowiska i mienia oraz stosowanie środków neutralizujących, pochłaniających, ograniczających lub zatrzymujących powstałe skażenie w wyniku wycieku, emisji lub pożaru substancji niebezpiecznych.
3. **Organizacja ratownictwa chemiczno – ekologicznego** obejmuje w szczególności:
  - 1) rozpoznawanie zagrożeń oraz ocenę i prognozowanie ich rozwoju, w tym identyfikację lub pobieranie próbek substancji chemicznych stwarzających zagrożenia,
  - 2) ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia,
  - 3) ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się,
  - 4) stawianie zapór na ciekach lub obszarach wodnych zagrożonych skutkami wycieków substancji chemicznych,
  - 5) związywanie substancji chemicznych sorbentami,
  - 6) stawianie kurtyn wodnych,
  - 7) prowadzenie dekontaminacji ludzi i sprzętu,
  - 8) przepompowywanie i przemieszczanie substancji chemicznych do zastępczych zbiorników,
  - 9) ograniczanie emisji substancji chemicznych w ramach posiadanego sprzętu,
  - 10) neutralizację substancji chemicznych,
  - 11) zbieranie substancji chemicznych,
  - 12) współdziałanie z innymi podmiotami między innymi w zakresie wymiany informacji oraz baz danych.

4. Ze względu na posiadany sprzęt, wykształcenie i możliwości realizacji zakresu zadań, o których mowa w ust. 3, wprowadza się następujący podział ratownictwa chemiczno – ekologicznego w KSRG:
  - 1) zakres (stopień) podstawowy – dotyczący realizacji zadań w czasie działań ratowniczych, w ramach posiadanego sprzętu ratowniczego i wykrywczono – pomiarowego, przez każdą jednostkę ochrony przeciwpożarowej należącą do KSRG,
  - 2) zakres (stopień) specjalistyczny – dotyczący realizacji pełnego zakresu zadań w czasie działań ratowniczych przez specjalistyczną grupę ratownictwa chemiczno – ekologicznego (**SGR CHEM–EKO**) w oparciu o minimalny standard sprzętowy ujęty w załączniku nr 1. umożliwiającą realizację zadań określonych w pkt II. 3.
5. Ilekroć w wytycznych jest mowa o:
  - 1) **specjalistycznej grupie ratownictwa chemiczno – ekologicznego zwanej dalej „SGR CHEM–EKO”** – należy przez to rozumieć pododdział liczący minimum 12 ratowników posiadających przeszkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego – ekologicznego oraz samochody ratownictwa chemicznego, technicznego oraz gaśnicze, a także sprzęt i uprawnienia dostosowane do samodzielnego wykonywania specjalistycznych czynności ratowniczych,
  - 2) **strefie I – zagrożenia (strefa bezpośrednich działań ratowniczych)** – należy przez to rozumieć obszar, w którym występuje zagrożenie dla życia i zdrowia; w obszarze strefy I mają prawo przebywać wyłącznie ratownicy wyposażeni w odpowiedni do sytuacji sprzęt ochrony osobistej,
  - 3) **strefie II** – należy przez to rozumieć obszar pracy służb ratowniczych poza strefą I i obszar zabezpieczenia logistycznego.

III. Zasady powoływania specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno – ekologicznego SGR CHEM–EKO.

1. Na obszarze każdego województwa winna funkcjonować w KSRG, co najmniej 1 SGR CHEM–EKO PSP utworzona na bazie jednej jednostki ratowniczo-gaśniczej.
2. Powołanie SGR CHEM–EKO na potrzeby KSRG powinno być poprzedzone analizą zagrożeń oraz zabezpieczenia operacyjnego województwa.
3. Powołanie SGR CHEM–EKO PSP, poprzedzone uzgodnieniem z Komendantem Głównym PSP, następuje w drodze Decyzji Komendanta Wojewódzkiego PSP.
4. W przypadku powołania SGR CHEM–EKO na potrzeby KSRG, z jednostki ochrony przeciwpożarowej innej niż PSP, winny być zachowane zasady określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego. (Dz. U. Nr 121 poz. 798).
5. Harmonogram tworzenia SGR CHEM–EKO na potrzeby KSRG powinien zawierać w szczególności:
  - 1) wskazanie jednostki ochrony przeciwpożarowej na bazie której będzie powołana SGR CHEM–EKO,

- 2) strukturę organizacyjną zgodną z Wytycznymi pozwalającą na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
  - 3) harmonogram szkoleń w zakresie specjalistycznym,
  - 4) harmonogram zakupów sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach powstawania specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego oraz doposażenia KBSS i ŚG, a także źródeł finansowania,
  - 5) przygotowanie procedur alarmowania i dysponowania,
  - 6) przygotowanie stosownej dokumentacji dotyczącej włączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej do KSRG jako SGR CHEM-EKO – w przypadku, gdy nie funkcjonuje ona w strukturach PSP.
6. W końcowym etapie tworzenia SGR CHEM-EKO Komendant Wojewódzki PSP:
- 1) wyznacza obszar chroniony,
  - 2) poleca aktualizację stosownych procedur w planach ratowniczych,
  - 3) informuje sąsiednie KW PSP oraz inne podmioty ratownicze o utworzeniu SGR CHEM-EKO w celu aktualizacji planów ratowniczych,
  - 4) poleca aktualizację dokumentacji dotyczącej organizacji wojewódzkiego odvodu operacyjnego oraz w stosownym zakresie Centralnego Odvodu Operacyjnego,
  - 5) wyznacza termin wprowadzenia SGR CHEM-EKO do podziału bojowego.
7. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza strażaka do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa chemiczno-ekologicznego w zakresie podstawowym i specjalistycznym oraz w zakresie nadzoru nad realizacją tych zadań, m. in. poprzez udział w inspekcjach gotowości operacyjnej.
8. Komendant Główny PSP wyznacza SGR CHEM-EKO do działań poza granicami kraju.

IV. Zakresy zadań w poszczególnych stopniach ratownictwa chemiczno – ekologicznego.

1. Stopień podstawowy – realizowany jest przez każdą jednostkę ochrony przeciwpożarowej należącą do KSRG, w zależności od posiadanego wyposażenia sprzętowego i ilości wyszkolonych ratowników.
  - 1) Minimalny zakres zadań realizowanych w stopniu podstawowym obejmuje:
    - a) rozpoznanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
    - b) ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia,
    - c) ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się,
    - d) ograniczanie skutków wycieku substancji ropopochodnych,
    - e) stawianie kurtyn wodnych,
    - f) splukiwanie osób poszkodowanych wodą,
    - g) kwalifikowaną pierwszą pomoc medyczną poza strefą zagrożenia,
    - h) wsparcie logistyczne akcji ratowniczych według możliwości sprzętowych i lokalowych, realizowane poza strefą zagrożenia.

- 2) Wymagane minimum wyposażenia w sprzęt do realizacji powyższych zadań obejmuje:
  - a) 4 szt. lekkich ubrań ochrony przeciwochemicznej,
  - b) 4 kpl. aparatów izolujących drogi oddechowe,
  - c) kurtynę wodną oraz inny standardowy sprzęt i pojazdy ratownicze do realizowania podstawowych czynności ratowniczych,
  - d) eksplozometr,
  - e) przyrząd pomiarowy umożliwiający pomiar stężenia tlenu oraz dwóch gazów toksycznych wg potrzeb wynikających z analizy zabezpieczenia operacyjnego i obszaru chronionego.
- 3) W przypadku braku na wyposażeniu sprzętu ochronnego /aparatów i ubrań/, o którym mowa w pkt. 2), pierwsza jednostka ochrony przeciwpożarowej przybyła na miejsce zdarzenia może realizować tylko:
  - a) zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
  - b) prewencyjną ewakuację ludzi, zwierząt, i mienia poza strefę obszaru objętego ryzykiem emisji substancji chemicznych,
  - c) kwalifikowaną pierwszą pomoc medyczną poza strefą zagrożenia,
  - d) ostrzeganie ludności o zagrożeniu,
  - e) splukiwanie osób poszkodowanych wodą.

2. Stopień specjalistyczny – realizowany jest przez SGR CHEM–EKO.

- 1) Minimalny zakres zadań realizowany w stopniu specjalistycznym obejmuje:
  - a) rozpoznawanie zagrożeń oraz ocenę i prognozowanie ich rozwoju, w tym próbę identyfikacji lub pobieranie do dalszej analizy próbek substancji chemicznych stwarzających zagrożenia,
  - b) ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia,
  - c) ostrzeganie i alarmowanie o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się,
  - d) stawianie zapór na ciekach lub obszarach wodnych zagrożonych skutkami wycieków substancji chemicznych,
  - e) neutralizację i związywanie substancji chemicznych sorbentami,
  - f) stawianie kurtyn wodnych,
  - g) prowadzenie dekontaminacji ludzi,
  - h) prowadzenie dekontaminacji sprzętu,
  - i) przepompowywanie i przemieszczanie substancji chemicznych do zastępczych zbiorników,
  - j) ograniczanie i zatrzymywanie emisji substancji chemicznych,
  - k) zbieranie substancji chemicznych.

- 2) Dokładny zakres zadań w stopniu specjalistycznym jest ustalany przez dowódcę SGR CHEM–EKO na podstawie możliwości sprzętowych.

V. Zasady organizowania i prowadzenia działań ratowniczych w zakresie ratownictwa chemiczno – ekologicznego.

1. Alarmowanie, powiadamianie i dysponowanie.

- 1) Przyjęcie zgłoszenia o zaistniałym zdarzeniu, wymaga ustalenia:
  - a) danych osoby zgłaszającej (imię i nazwisko, numer telefonu),
  - b) rodzaju zdarzenia, np.: wypadek, awaria, katastrofa,
  - c) liczby osób poszkodowanych i zagrożonych,
  - d) miejsca zdarzenia, np.: miejscowość, gmina, ulica, szlak komunikacyjny,
  - e) widocznych skutków zdarzenia, np.: zniszczenia, wyciek,
  - f) rodzaju substancji chemicznej, np.: nazwa, numer rozpoznawczy substancji chemicznej, stan skupienia, kolor,
  - g) środka transportu lub rodzaju instalacji albo innych danych dotyczących infrastruktury.
- 2) Ustalenie warunków zewnętrznych zdarzenia, wymaga określenia:
  - a) sytuacji meteo, np.: kierunek i siła wiatru, temperatura, opady,
  - b) położenia i ukształtowania terenu,
  - c) innych czynników, w tym występowania cieków i zbiorników wodnych,
  - d) informacji własnych i zewnętrznych związanych z rodzajem zagrożenia oraz skalą i miejscem zdarzenia, w tym danych wynikających z planów ratowniczych.
- 3) Wstępna kalkulacja sił i środków do likwidacji zdarzenia przy wykorzystaniu planów ratowniczych wymaga określenia zasobów:
  - a) własnych z KSRG ,
  - b) zewnętrznych spoza KSRG.
- 4) Dysponowanie sił i środków do likwidacji zdarzenia przy wykorzystaniu planów ratowniczych, w szczególności z zachowaniem priorytetu:
  - a) najkrótszego czasu dojazdu jednostek ochrony przeciwpożarowej mogących realizować stopień podstawowy,
  - b) najkrótszego czasu dojazdu SGR CHEM–EKO wg kryterium obszaru chronionego,
  - c) dojazdu służb i podmiotów przewidzianych do współdziałania na miejscu zdarzenia w zależności od rodzaju zagrożenia oraz skali i miejsca zdarzenia.

2. Zasady organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia.

- 1) Dojazd – przestrzeganie zasad bezpiecznego dojazdu i ustawienia pojazdów z uwzględnieniem odległości od miejsca zdarzenia, siły i kierunku wiatru oraz topografii terenu.

- 2) Pierwszy zastęp przybyły na miejsce zdarzenia nie będący w KSRG, nie posiadający na wyposażeniu sprzętu określonego dla stopnia podstawowego realizuje poniższe zadania:
  - a) weryfikuje warunki zewnętrzne zdarzenia, zgodnie z pkt. V.1.2.,
  - b) ustala liczbę ofiar, osób poszkodowanych i zagrożonych,
  - c) określa zjawiska towarzyszące zdarzeniu, np.: pożar, wybuch, opary, efekty dźwiękowe,
  - d) podejmuje próby identyfikacji substancji chemicznej – źródło informacji: np.: kierowca, konwojent, maszynista, pracownicy zakładu, oznakowanie pojazdów i opakowań, dokumenty przewozowe, dokumentacja techniczno – ruchowa, plany ratownicze,
  - e) określa stan nasycenia infrastrukturą techniczną,
  - f) przekazuje informacje do MSK/PSK,
  - g) zabezpiecza miejsce zdarzenia,
  - h) prewencyjnie ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie poza strefę obszaru objętego ryzykiem emisji substancji chemicznych,
  - i) udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej poza strefą zagrożenia,
  - j) ostrzega ludność o zagrożeniu.
- 3) Pierwszy zastęp ratowniczy z KSRG realizuje poniższe zadania:
  - a) weryfikuje warunki zewnętrzne zdarzenia, zgodnie z pkt. V.1.2.,
  - b) ustala liczbę ofiar, osób poszkodowanych i zagrożonych,
  - c) określa zjawiska towarzyszące zdarzeniu, np.: pożar, wybuch, opary, efekty dźwiękowe,
  - d) podejmuje próby identyfikacji substancji chemicznej – źródło informacji: np.: kierowca, konwojent, maszynista, pracownicy zakładu, oznakowanie pojazdów i opakowań, dokumenty przewozowe, dokumentacja techniczno – ruchowa, plany ratownicze,
  - e) określa stan nasycenia infrastrukturą techniczną,
  - f) ocenia możliwości prowadzenia samodzielnie działań,
  - g) udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej poza strefą zagrożenia,
  - h) podejmuje decyzję o ewentualnym zadysponowaniu SGR CHEM–EKO,
  - i) realizuje zadania określone dla stopnia podstawowego we współdziałaniu z innymi służbami i podmiotami ratowniczymi.
- 4) Specjalistyczna grupa ratownictwa chemiczno – ekologicznego SGR CHEM–EKO realizuje zadania określone dla stopnia podstawowego oraz stopnia specjalistycznego poprzez:
  - a) weryfikację wyników rozpoznania i działań wcześniej przybyłych jednostek,
  - b) wyznaczenie strefy zagrożenia przy pomocy przyrządów pomiarowych,
  - c) wspomaganie działań w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej,

- d) kontynuację działań dotyczących ewakuacji osób ze strefy zagrożenia,
- e) ocenę możliwości prowadzenia działań przez SGR CHEM–EKO lub we współdziałaniu z innymi SGR CHEM–EKO,
- f) dobór i wyposażenie ratowników w sprzęt ochrony osobistej,
- g) dobór i realizację odpowiednich technik ratowniczych.

Dowódca SGR CHEM–EKO odpowiada za realizację zadań w zakresie ratownictwa chemiczno – ekologicznego prowadzonych przez grupę.

- 5) Do zadań Komendanta Miejskiego / Powiatowego PSP lub osoby przez niego wyznaczonej, na obszarze powiatu, którego będą prowadzone działania z zakresu ratownictwa chemiczno – ekologicznego przez SGR CHEM–EKO oraz inne siły i środki ratownicze, należy:
  - a) przejęcie kierowania działaniami ratowniczymi,
  - b) zorganizowanie Punktu Przyjęcia Sił i Środków,
  - c) przekazanie własnej oceny sytuacji oraz niezbędnej dokumentacji dowódcy SGR CHEM–EKO,
  - d) ewentualne powołanie sztabu akcji,
  - e) zapewnienie współpracy ze specjalistami będącymi w wykazie planu ratowniczego powiatu lub województwa,
  - f) zapewnienie łączności dowodzenia i współdziałania, w tym zapewnienie dwóch niezależnych kanałów dla SGR CHEM–EKO,
  - g) rozwinięcie zaplecza logistycznego akcji oraz zapewnienie neutralizatorów, sorbentów i innych środków.

3. Zasady kierowania działaniami ratownictwa chemiczno – ekologicznego.

Dowódca SGR CHEM–EKO w zakresie ratownictwa chemiczno – ekologicznego powinien przestrzegać następujących zasad:

- 1) jednoosobowego kierowania działaniami ratowniczymi SGR CHEM–EKO,
- 2) ustalenia zasięgu występującego zagrożenia, miejsca jego największego nasilenia, dokonania podziału terenu akcji na strefy,
- 3) określenia sygnału natychmiastowej ewakuacji dla ratowników ze strefy zagrożenia,
- 4) stosowania pierwszeństwa dla ratowania ludzi i zapewnienia im kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej,
- 5) dostosowania decyzji i działań do zmieniających się warunków,
- 6) określenia niezbędnego zakresu działań ratowniczych oraz dostosowania sił i środków do ich realizacji,
- 7) przestrzegania bezpiecznej pracy ratowników, szczególnie poprzez rejestrację czasu pobytu w strefie zagrożenia oraz stosowanie odpowiednich zabezpieczeń i asekuracji.

4. Elementarne zasady bezpieczeństwa ratowników.

- 1) **ZASADA I** – bezpieczny dojazd do miejsca zdarzenia z uwzględnieniem siły i kierunku wiatru. Należy:
  - a) przestrzegać minimalnej odległości od miejsca awarii:
    - dla gazów – nie mniej niż 100 m,
    - dla substancji tworzących mieszaniny wybuchowe – nie mniej niż 100 m,
    - dla pozostałych substancji chemicznych – nie mniej niż 50 m,
  - b) w przypadku określenia wielkości strefy przyrządami pomiarowymi, minimalna odległość określona w ppkt a) może ulec zmianie,
  - c) zapewnić możliwość wycofania sił i środków,
  - d) uwzględniać warunki meteorologiczne (temperaturę, opady atmosferyczne i inne),
  - e) uwzględniać infrastrukturę i ukształtowanie terenu.
- 2) **ZASADA II** – zabezpieczyć ratowników w odpowiedni sprzęt ochrony osobistej.
- 3) **ZASADA III** – rozpoznać substancję chemiczną i miejsce zdarzenia oraz wyznaczyć strefę zagrożenia (stosować dostępne przyrządy wykrywcze i pomiarowe).
- 4) **ZASADA IV** – stosować absolutne pierwszeństwo działań dla ratowania zagrożonych ludzi wraz z możliwością podjęcia decyzji o stanie wyższej konieczności.
- 5) **ZASADA V** – bezpieczeństwo ratowników:
  - a) działania w strefie zagrożenia muszą być prowadzone przez minimum 2 ratowników,
  - b) ratownicy pracujący w strefie zagrożenia muszą być asekurowani minimum przez dwóch ratowników wyposażonych w sprzęt ochronny o takim samym stopniu zabezpieczenia, jak ratownicy pracujący w strefie,
  - c) należy utrzymywać łączność z ratownikami pozostającymi w strefie I i pozostającymi w asekuracji,
  - d) należy kontrolować czas przebywania ratowników w strefie zagrożenia.
- 6) **ZASADA VI** – bezpośrednie działania ratownicze w strefie zagrożenia mogą prowadzić odpowiednio przeszkoleni ratownicy.
- 7) **ZASADA VII** – zdarzenie chemiczne może nagle zmienić swój charakter (pożar, wybuch, niebezpieczna reakcja), należy bezwzględnie przestrzegać „reguły 10 minut”, tj. w procesie decyzyjnym należy przewidywać rozwój sytuacji z wyprzedzeniem 10 minut.
- 8) **ZASADA VIII** – należy zwracać uwagę na niewielkie wycieki lub rozlewiska substancji chemicznych, ponieważ mogą one powodować dodatkowe zagrożenia.
- 9) **ZASADA IX** – na miejscu akcji ratowniczej zorganizować wg potrzeb dekontaminację ludzi i sprzętu.

- 10) **ZASADA X** – bezwzględnie przestrzegać zabezpieczenia medycznego działań ratownictwa chemiczno – ekologicznego w oparciu o zestaw PSP R-2 lub zespół ratownictwa medycznego.

5. Zadania Ratowników Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego.

- 1) Dowódca SGR CHEM–EKO – organizuje i nadzoruje pracę grupy.
- 2) Meldunkowy, między innymi:
  - a) utrzymuje łączność z ratownikami w strefie,
  - b) rejestruje wyniki pomiarów,
  - c) przekazuje Dowódcy SGR CHEM–EKO wszelkie dane ze strefy zagrożenia,
  - d) dokumentuje przebieg akcji,
  - e) wprowadza na polecenie dowódcy ratowników w strefę zagrożenia,
  - f) kontroluje czas pracy ratowników w strefie,
  - g) pozyskuje informacje z baz danych.
- 3) Pomiarowy, między innymi:
  - a) wyznacza w porozumieniu z Dowódcą SGR CHEM–EKO strefę zagrożenia,
  - b) oznakowuje strefę zagrożenia,
  - c) monitoruje strefę zagrożenia,
  - d) przekazuje dane Dowódcy grupy i meldunkowemu,
- 4) Ratownicy, między innymi:
  - a) dokonują rozpoznania, lokalizacji źródła zagrożenia oraz określają potrzebny sprzęt do działań w strefie zagrożenia,
  - b) ewakuują i udzielają kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej,
  - c) likwidują zagrożenia,
  - d) asekurują ratowników pracujących w strefie zagrożenia,
  - e) przygotowują i prowadzą dekontaminację.
- 5) Kierowcy, między innymi:
  - a) przygotowują i wydają sprzęt potrzebny w działaniach ratowniczych,
  - b) pomagają w ubieraniu ratowników wchodzących do strefy skażenia,
  - c) obsługują i nadzorują sprzęt.

W ramach funkcjonowania SGR CHEM–EKO zapewnia się wymiennosc funkcji wg posiadanych kwalifikacji.

6. Organizacja łączności na terenie akcji ratownictwa chemiczno – ekologicznego.

- 1) Sprzęt łączności do prowadzenia działań ratowniczych – radiotelefony nasobne spełniające wymagania do pracy w sieciach radiowych PSP, wyposażone w akcesoria umożliwiające pracę w ubraniach gazoszczelnych.
- 2) Wyznaczenie 2 kanałów radiowych ratowniczo – gaśniczych (KRG):

- a) pierwszy kanał przeznaczony tylko dla ratowników pracujących w strefie I oraz pary asekuracyjnej,
  - b) drugi kanał przeznaczony dla pozostałych ratowników pracujących w strefie II (dekontaminacja, prowadzenie pomiarów, oznakowanie stref, magazyn sprzętu itp.).
- 3) Ustalenie kryptonimów (sygnałów) dla osób funkcyjnych.
  - 4) Sprawdzenie łączności.
  - 5) Za organizację łączności i za jej utrzymanie w relacji miejsce prowadzonych działań – Powiatowe (Miejskie) Stanowisko Kierowania PSP odpowiedzialny jest KDR.
  - 6) Prowadzenie korespondencji odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w „Instrukcji Dyrektora Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności w sprawie organizacji łączności radiowej UKF w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej”.

7. Zakończenie działań ratowniczych.

- 1) Zakończenie działań ratowniczych SGR CHEM–EKO może nastąpić w momencie likwidacji bezpośredniego zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne.
- 2) Decyzję o zakończeniu całej akcji ratowniczej podejmuje kierujący działaniem ratowniczym.
- 3) Teren prowadzonych działań ratowniczych należy przekazać właścicielowi, zarządzającemu lub władzom administracyjnym danego terenu. Przekazanie następuje na podstawie stosownej dokumentacji ujętej w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 111 poz. 1311) – „Przekazanie miejsca objętego działaniem ratowniczym”.

VI. Odtworzenie gotowości operacyjnej SGR CHEM–EKO.

Po powrocie do siedziby należy:

- 1) przeprowadzić dekontaminację właściwą sprzętu użytego w działaniach ratowniczych,
- 2) uzupełnić środki i sprawdzić sprzęt,
- 3) po użyciu przeprowadzić badania szczelności ubrań gazoszczelnych,
- 4) w razie konieczności przeprowadzić kalibrację urządzeń pomiarowych.

VII. Dokumentacja z działań ratownictwa chemiczno – ekologicznego.

1. Dokumentację z działań ratowniczych określa rozporządzenie MSWiA z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 111 poz. 1311).
2. Meldunek z przebiegu akcji ratownictwa chemiczno-ekologicznego określa załącznik nr 2 do niniejszych wytycznych.

VIII. Postanowienia końcowe.

1. Podmioty wymienione w niniejszych wytycznych realizują również zadania z innych dziedzin ratowniczych, w zależności od posiadanych możliwości organizacyjno – technicznych i wykszolenia.
2. **Kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić w trakcie działania ratowniczego od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.**